

D66 Voerendaal is groot voorstander van het Klimaatakkoord en de daarvoor benodigde energietransitie. Dat de gemeente Voerendaal voorop loopt in Zuid-Limburg wat betreft de zoektocht naar verantwoorde mogelijkheden voor duurzame energieopwekking in het buitengebied vinden wij een goede zaak.

Wel hebben wij bedenkingen over het raadsvoorstel: **Vaststellen Palet Regionaal Afwegingskader Grootchalige Energieopwekking (RAK) en de Nadere Uitwerking Gemeente Voerendaal.**

In het kort zijn onze bedenkingen als volgt:

Dit raadsvoorstel en bijbehorende documenten geven D66 Voerendaal onvoldoende waarborging voor een zorgvuldige en gedragen grootschalige energieopwekking.

De ambitie op de eerste drie treden van de zonneladder ontbreekt en de druk om hierop te 'presteren' valt weg zodra 30 hectare zonneweiden gerealiseerd is. Wij zijn ervan overtuigd dat zonneweiden noodzakelijk zijn om de duurzame energie ambitie te halen. Maar wij vinden dat de omvang van de noodzaak gekwantificeerd moet worden als een afgeleide van maximaal inzetten op het benutten van daken en gevels, (onbenutte) terreinen in bebouwd gebied, terreinen in het buitengebied met andere functie dan natuur of landbouw, kortom het benutten van de eerste drie treden. Zie ook onze aangenomen motie van 13 februari 2020 (Zonnepanelen voor alle inwoners)

Verder zijn wij van mening dat:

- De begrippen participatie en draagvlak onvoldoende zijn hard gemaakt.
- Er moet meer inzicht gegeven worden in het besluitvormingsproces, meer dan met de zin: 'de gemeenteraad heeft het laatste woord'.
- De gemeente is in 2019 gestart met een gefaseerde ontwikkeling van grootschalige energieopwekking in het landschap. Deze komt onvoldoende terug in de opgestelde stukken en ontnemt de gemeente en haar inwoners de kans om te leren van de regionale en landelijke ontwikkelingen en tijdig bij te kunnen sturen.

Ons voorstel is om de ingediende zienswijzen, nieuwe inzichten, ontwikkelingen ten aanzien van de nationale omgevingsvisie en de provinciale omgevingsvisie (inclusief zonneladder) te benutten. Deze bieden waardevolle bouwstenen voor een nadere uitwerking gemeente Voerendaal 2.0, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de eerste drie treden van de zonneladder. Zodoende kan de gemeente Voerendaal voorop blijven lopen, maar dan *met* het nodige draagvlak, *en* door ambitie te tonen over de volle breedte van de RES.

Wij willen hierbij nog benadrukken dat wij het positief vinden dat de gemeente Voerendaal haar verantwoordelijkheid niet afschuift op andere gemeenten binnen RES Parkstad of gebruik probeert te maken van ruimte die andere RES regio's bieden, iedereen zal bijdrage moeten leveren!

Graag gaan wij hierover het gesprek aan met de inwoners van Voerendaal, de gemeente Voerendaal en de gemeenteraadsleden van Voerendaal.

Onderstaand meer uitleg ten aanzien van ons standpunt:

Vanzelfsprekend vereist de opgave die wij als Regio Zuid-Limburg in het kader van de RES hebben een zorgvuldige aanpak, niet in de laatste plaats vanwege de ligging van de gemeente Voerendaal in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg (NLZL), maar ook vanwege het draagvlak dat nodig is om deze transitie succesvol te realiseren. Wij vragen dan ook aandacht voor de volgende onderwerpen in het belang van een effectieve aanpak:

Zonneladder provincie Limburg:

In de brief van 25 februari j.l. roept de provincie Limburg de gemeenten in Limburg op om landbouwgronden en natuurgebieden zoveel mogelijk te ontzien bij duurzame energie-opwekking. Dit is inmiddels vastgelegd in de Nationale Omgevingsvisie en wordt in april verwerkt in de Provinciale Omgevingsvisie.

Tijdens de thema-avond RES in juni 2020 in de gemeente Voerendaal is het concept-bod RES van Parkstad Limburg getoond, hierin worden naast 'zon-op-dak' en 'gronden in gebruik voor landbouw NLZL' ook andere mogelijkheden genoemd die een belangrijke bijdrage moeten leveren aan ons bod: '(onbenutte) terreinen in bebouwd gebied (50%)' en 'gronden in buitengebied met andere primaire functies van landbouw of natuur'. Uit het artikel in de Limburger op 9 maart blijkt dat wethouder Ruud Braun geen ambitie heeft om op deze eerste drie treden van de ladder in te zetten. Dit blijkt onder meer door het terugrekenen van 30 hectare zonneweides naar 2280 kilowattuur per inwoner. Als deze 30 hectare onze enige bijdrage is aan het RES-bod van Parkstad Limburg tot 2030 dan valt de druk om op andere onderdelen vooruitgang te boeken weg, een gemiste kans in het belang van het Zuid-Limburgse landschap

D66 Voerendaal vindt dat de gemeente in kaart moet brengen hoeveel potentie er binnen de gemeente Voerendaal is aan mogelijkheden voor zon-op-dak/gevel (bedrijf en particulier), onbenutte terreinen in bebouwd gebied en gronden in buitengebied. Zonder dit inzicht is de hoeveelheid te ontwikkelen zonneweides arbitrair. Hieruit zal waarschijnlijk wel blijken dat aanvullende grootschalige energieopwekking noodzakelijk is. Daarom zijn wij voorstander van een parallelle benadering:

1. op korte termijn aanpassen en voorleggen aan gemeenteraad van nadere uitwerking RAK voor gemeente Voerendaal, en
2. tegelijkertijd ambitie uitspreken en daadkracht tonen op de eerste drie treden van de zonneladder.

Gefaseerd en gedoseerd: de deur op een kier zoals eerder door de gemeente in 2019 benoemd:

Wij willen de situatie voorkomen dat één grote locatie gerealiseerd wordt die de volledige ruimteclaim voor zonneweiden benut, maar zijn voorstander van een gefaseerde en gespreide realisatie zodat meerdere ervaringen worden opgedaan en de 'last' van zonneweiden evenrediger wordt verdeeld, uiteraard binnen de kaders van de studie zoekgebieden.

Wij ondersteunen de ambitie van de gemeente Voerendaal om voorop te lopen, maar deze moet op een zorgvuldige wijze worden waargemaakt. Zodoende kan de nadere uitwerking RAK, naast de nu vereiste aanpassingen verder ontwikkeld worden. In september 2019 is door de gemeente bijvoorbeeld gesproken over een ontwikkeling tot 2025 van 15 tot 20 hectare, verdeeld over 2 grootschalige en 2 kleinschalige projecten. Hiervan zien wij in het te nemen raadsbesluit nu niets van terug. Wij lezen in het raadsvoorstel zelfs dat 30 hectare niet het maximum hoeft te zijn.

Actieve overheid

In de landelijke media verschijnen meerdere berichten over subsidie voor zonneparken en de mogelijke inzet van deze subsidie voor het versterken van daken om ook hier zonne-energie mogelijk te maken. De gemeenteraad in Voerendaal heeft op 13 februari een Motie van D66 Voerendaal aangenomen om zonnepanelen op daken van huurwoningen mogelijk te maken. Op 24 juni is per raadsinformatiebrief medegedeeld dat dit niet mogelijk is. In deze brief wordt naar de landelijke overheid verwezen. Wij hebben in deze motie aangemerkt dat het wel degelijk mogelijk is in andere gemeenten. Dit vergt echter een actieve overheid (ook bij de gemeente Voerendaal) om zon op **ALLE** daken mogelijk te maken. We zien nu dat zonnepanelenproject Parkstad helaas het enige wapenfeit van de gemeente Voerendaal is op deze zonneladder. Zie hiervoor ook de volgende berichten:

Bericht NOS 7 maart: <https://nos.nl/artikel/2371647-tno-rijk-moet-meer-sturen-op-keuze-locaties-zonne-energie.html>

Bericht NOS 24 februari: <https://nos.nl/artikel/2370025-groene-stroom-met-40-procent-gestegen-zonnestroom-maakt-inhaalslag.html>

Bericht NOS 18 februari: <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2369275-stop-met-zonneparken-en-leg-zonnepanelen-op-daken.html>

Draagvlak:

Naast investeerders en landeigenaren melden zich momenteel meerder partijen zich nadrukkelijk: de inwoners van de gemeente Voerendaal en andere belanghebbenden. En terecht. Uit de ingezonden brieven (van Stichting Natuurlijk Geuldal en brandbrief zonneweides gemeente Voerendaal) en andere uitingen (petitie met meer dan 700 ondertekenaars) blijkt dat eenieder de noodzaak van de energietransitie onderschrijft, maar dat men hier ook over wil meepraten en -denken om tot de juiste oplossingen te komen. De teksten in de nadere uitwerking van het RAK gemeente Voerendaal luiden als volgt:

- ‘er wordt gestreefd naar tenminste 50% participatie door burgercoöperaties.’,
- ‘De initiatiefnemer staat open voor de participatie van burgercoöperaties.’,
- ‘Bovendien dient de initiatiefnemer op basis van de beleidsregel in te zetten op actief omgevingsmanagement om belanghebbenden maximaal te betrekken bij de planvorming.’
- In het raadsvoorstel: ‘De lokale bevolking is nadrukkelijk betrokken bij deze overeenkomst.’

Bovenstaande passages vragen om een inspanningsverplichting van de ontwikkelaars maar bieden onze inwoners geen zekerheid dat dit daadwerkelijk afgedwongen kan worden. Daarnaast kan het begrip ‘participatie’ op verschillende manieren worden ingevuld, waardoor het een los begrip wordt. Zie hiervoor ook de punten die energiecoöperatie De Omslag in haar zienswijze aanstipt ten aanzien van participatie en coöperatief eigendom.

Een duidelijke volgorde m.b.t. het opstellen van de diverse plannen en het ondertekenen van de overeenkomst door gemeente en investeerder is voor ons niet helder geschetst in dit voorstel. Het feit dat er in 2020 ook al een positieve principe-uitspraak door het college van B&W is gedaan ten aanzien van 2 initiatieven, geeft ons de indruk dat de gemeente haar handen niet geheel vrij heeft in deze besluitvorming. Wij begrijpen ook dat met vaststelling van deze nadere uitwerking de overeenkomsten nog niet ondertekend zijn, maar zien de noodzaak om meer waarborgen voor de gewenste ontwikkelingen op te nemen in deze nadere uitwerking van het Regionale Afwegings Kader. Transparantie ten aanzien van de besluitvorming in alle fases die een dergelijk project doorloopt is cruciaal voor het bevorderen van draagvlak.